

۶۴ ۴۸۴
۳
۹۳۸

بسم الله الرحمن الرحيم

تاریخچه آموزش و پرورش

رامسر

تحقیق و تألیف:

مریم خداپرست

تابستان ۱۳۸۴

خداپرست، مریم، ۱۳۲۹ -

تاریخچه آموزش و پرورش رامسر / تحقیق و تألیف مریم خداپرست . - جام آریا : رامسر : کمیته پژوهش و تحقیقات آموزش و پرورش، ۱۳۸۴ .
۳۵۲ ص : جنول ، نمونه ، عکس ، نمودار .

ISBN:964-95662-5-2 : ۲۰۰۰ ریال

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا .

کتاب نامه : ص . ۳۷۲ - ۳۷۳ همچنین به صورت زیر نویس.

۱- آموزش و پرورش - ایران - - رامسر - - تاریخ . ۲ - معلمان - - ایران - - رامسر . ۳ -
مدرسه ها - - ایران - - رامسر - - تاریخ. الف. ایران. وزارت آموزش و پرورش. مدیریت آموزش و
پرورش رامسر. کمیته پژوهش و تحقیقات. ب. عنوان.

۳۷۰/۹۵۵۲۲۷۷

خ ۲/ر ۱۳۵۴ LA

م ۸۴-۱۱۰۳۱

کتابخانه ملی ایران

تاریخچه آموزش و پرورش رامسر

مؤلف : مریم خداپرست

حروف چینی و صفحه آرایی : موسسه کامپیوتری کاوش (رامسر)

ناشر : انتشارات جام آریا (تلفن: ۰۱۹۲۵۲۵۳۶۳۶)

کمیته پژوهش و تحقیقات آموزش و پرورش رامسر (تلفن: ۰۱۹۲۲۵۲۲۶۴۷۵-۷)

نوبت چاپ : اول

تیراژ : ۲۰۰۰ جلد

تعداد صفحه : ۳۵۲ صفحه

قطع : وزیری

تاریخ انتشار : ۱۳۸۴

چاپ : مهرتوس

قیمت : ۲۰۰۰ تومان

شابک : ۹۶۴-۹۵۶۶۲-۵-۲ : ISBN:964-95662-5-2

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای کمیته پژوهش و تحقیقات مدیریت
آموزش و پرورش رامسر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	دبایچه
۳	سپاس
۷-۱۰	● فصل اول: مدارس نوین در ایران
	بنیانگذار مدارس نوین در ایران ۷ / دارالفنون اولین مدرسه نوین در ایران ۹
۱۱-۲۰	● فصل دوم: رامسر در یک نگاه
	وضعیت جغرافیایی شهرستان رامسر ۱۱ / نقشه شهرستان رامسر ۱۲ / آمار مدارس شهرستان رامسر ۱۳ / جمعیت شهرستان رامسر بر حسب دوره‌های تحصیلی ۱۳ / آمار کارکنان اداره آموزش و پرورش شهرستان رامسر ۱۴ / آمار دانش‌آموزان رامسر ۱۴ / جمعیت شش سال و بالاتر شهرستان رامسر بر حسب سواد ۱۴ / هرم سنی جمعیت شهرستان رامسر ۱۵ / شناسنامه مدارس ابتدایی شهرستان رامسر ۱۶ / شناسنامه مدارس راهنمایی شهرستان رامسر ۱۹ / شناسنامه مدارس متوسطه شهرستان رامسر ۲۰
۲۱-۴۲	● فصل سوم: مکتب‌خانه‌ها و مدارس علمیه
	مکتب‌خانه یا ملاخانه نخستین جایگاه آموزش ۲۱ / ویژگی مکتب‌خانه‌ها ۲۲ / کتاب‌های درسی مکتب‌خانه‌ها ۲۴ / شیوه آموزش در مکتب‌خانه‌ها ۲۵ / تعطیلات مکتب‌خانه‌ها ۲۸ / نقد و نظر متفکران در باره مکتب‌خانه‌ها ۳۰ / مکتب‌خانه‌های رسمی ۳۱ / آمار مکتب‌خانه‌های مازندران ۳۷ / مکتب‌خانه‌داران شهرستان رامسر ۳۸ / مدارس علمیه ۴۰
۴۳-۴۷	● فصل چهارم: سیر تکوینی ساختار آموزش و پرورش
	وزارت علوم و معارف ۴۳ / وزارت معارف، اوقاف و صنایع مستظرفه ۴۳ / وزارت فرهنگ و اوقاف ۴۳ / تفکیک وزارت فرهنگ ۴۴ / مازندران از تشکیلات معارف ایالتی تا اداره کل آموزش و پرورش ۴۴ / معارف ایالت طبرستان و استرآباد ۴۴ / سازمان فرهنگ مازندران ۴۵ / استقلال اداره فرهنگ شهرستان رامسر ۴۶
۴۸-۷۳	● فصل پنجم: تشکیلات
	پست‌های سازمانی مدارس ۴۸ / شوراهای دبیرستان ۴۹ / شوراهای دبستان ۵۲ / امور تربیتی (پرورشی) ۵۲ / آموزش ضمن خدمت ۵۸ / پیش‌آهنگی ۶۴ / شیروخورشید سرخ ۶۹ / انجمن اولیاء و مربیان ۷۰
۷۴-۱۰۳	● فصل ششم: از استخدام تا بازنشستگی
	شرایط استخدام ۷۴ / حقوق معلمان ۸۹ / بودجه پیشنهادی سال ۱۳۰۰ معارف مازندران ۹۸ / معافیت از نظام وظیفه برای معلمان ذکور ۹۸ / نحوه دریافت حقوق ۱۰۰ / بازنشستگی ۱۰۱
۱۰۴-۱۱۱	● فصل هفتم: مدارس شهرستان رامسر
	مدارس دولتی: قحطیات، سعدی، اردیبهشت، خواجه‌نصیر، ۱۰۷-۱۰۴ / مدارس ملی: پارسا، کوشیار، شریعتی ۱۰۸ / مدارس استیجاری ۱۰۹ / عبدالله خضالی اولین نماینده معارف در مجال ثلاث ۱۱۱

۱۱۲-۱۵۴	● فصل هشتم: آموزش شرط سنی برای تحصیل در مدارس ۱۱۲ / شهریه مدارس ۱۱۷ / ساعات و زمان تدریس ۱۲۴ / مسابقات درسی ۱۲۵ / موضوعات انشا ۱۲۶ / مسائل و مشکلات آموزشی ۱۲۸ / مشکلات مدارس مختلط ۱۴۹ / امتحانات ۱۵۰
۱۵۵-۲۰۲	● فصل نهم: کیفیت آموزش اهمیت زبان فارسی ۱۵۵ / یادگیری عمیق و پایدار ۱۶۳ / کتب درسی: کتب ابتدایی، کتاب چهارم، کتاب پنجم پسران، کتاب ششم پسران ۱۷۱-۱۹۰ / ویژگی کتب ابتدایی ۱۹۱ / برنامه هفتگی دبستان ۱۹۶ / کتب دبیرستانی ۱۹۷
۲۰۳-۲۲۳	● فصل دهم: تشویق و تنبیه تشویق ۲۰۴ / تشویق معلمان و مدیران ۲۰۷ / تقدیرنامه ها ۲۰۹ / تنبیه ۲۱۵ / واکنش والدین در مقابل تنبیه فرزندان ۲۲۰
۲۲۴-۲۴۵	● فصل یازدهم: کنترل و نظارت نظارت بر حسن رفتار مدیران ارشد وزارت فرهنگ ۲۲۷ / نظارت بر رفتار دانش آموزان ۲۲۷ / نظارت در مدرسه ۲۳۰ / کنترل حضور و غیاب کارکنان ۲۳۳ / دفتر حضور و غیاب ۲۳۹ / مرخصی ها: استعلاجی ۲۴۰ / نظارت بر دریافت ها ۲۴۴
۲۴۶-۲۵۴	● فصل دوازدهم: سوادآموزی بزرگسالان
۲۵۵-۲۶۹	● فصل سیزدهم: پوشش و حجاب پوشش و حجاب دانش آموزان ۲۵۵ / پوشش و حجاب معلمان ۲۵۹
۲۷۰-۲۹۹	● فصل چهاردهم: فعالیت های فوق برنامه مراسم صبحگاه ۲۷۰ / جشن ها و مناسبت ها ۲۷۰ / مشارکت معلمان در بزرگداشت ها و جشن ها ۲۷۲ / زنگ ورزش ۲۷۲ / اوقات فراغت و بازی ها: بازی های پسران (قیش ک، آغزک، چل چل، تل ک)، بازی های دخترانه (پنجته، خط ک، وسط وسط، گولو، چه چه مجسمان، سنگک، زور بردار و پرو) ۲۸۰-۲۹۰ / اردوها (گردش علمی) ۲۹۱ / زنگ سرود ۲۹۸
۳۰۰-۳۲۱	● فصل پانزدهم: گوناگون مسکوکات طلای مصرفی ایام عید فرهنگیان ۳۰۰ / تخفیف بلیط سینما برای کارکنان ۳۰۲ / دایر نمودن دوره دبیرستان در دبستان ها ۳۰۴ / تعطیلات زمستانی ۳۰۷ / تعلیمات نظامی ۳۱۱ / تغذیه رایگان ۳۱۲ / بهداشت در مدارس ۳۱۷ / ماه رمضان ۳۲۰
۳۲۲-۳۲۳	منابع و مآخذ
۳۲۴-۳۴۸	ضمائم روسای ادارت فرهنگ شهرستان رامسر ۳۲۴ / اسامی اولین فرهنگیان شهرستان رامسر ۳۲۵ / اولین دانش آموزان شهرستان رامسر که موفق به اخذ درجات علمی شدند ۳۲۶ / اسامی برخی از دانش آموزان دبستان اردیبهشت ۳۲۹ / اسناد و تصاویر ۳۳۰

دیباچه

«کسی که تنها در باره نسل خود بداند همواره
 کودک باقی می ماند»^۱ «سیسرو»

اندیشه بشر با طی زمان و قرن های متمادی تکامل یافته است و بی شک می توان گفت پیشرفت های چشمگیر بشر را در یکی دو سده اخیر باید مرهون دسترسی نسل های حاضر به دانش مکتوب نسل های پیشین دانست زیرا که در غیر این صورت مردمان هر عصر و دوره ای مجبور بودند تمام دانش گذشتگان را از نو بیاموزند و به این ترتیب همواره در آغاز راه باقی بمانند.

(فرانسیس بیکن) می گوید: «بشر امروزی بر شانه غول ها سوار است» که منظور وی از غول ها همانا تجربه و دانش انبوه پیشینیان است که افق دید بشر امروزی را وسعت می بخشد لذا شناخت سیر تحول و تکامل فرهنگ و آموزش جامعه که خود عامل موثر ایجاد دگرگونی در بخش های دیگر جامعه است، اهمیتی مضاعف می یابد.

چنان که در دو دهه اخیر انجمن بین المللی تاریخ آموزش و پرورش تاسیس و طبق اساسنامه آن که در سال ۱۹۷۹ میلادی تدوین شد یکی از هدف های آن فراهم کردن زمینه توسعه تحقیقات و تسهیل تبادل نظر میان پژوهشگران و تاکید بر مقام و منزلتی است که این رشته باید در برنامه های گوناگون نظام تعلیم و تربیت احراز کند.^۱

تاریخ آموزش و پرورش می تواند پاسخگوی پرسش های دست اندر کاران تعلیم و تربیت در ارتباط با تحول این نهاد و سمت و سوی فعالیت های آن باشد، مجموعه

^۱ لئون، ص ۹

حاضر نیز با این هدف یعنی پاسخگویی به چگونگی تعلیم و تربیت در رامسر فراهم آمده است امید آن که میراثی هر چند کوچک برای نسل های آتی باشد.

تحقیق و پژوهش به ویژه پژوهش های تاریخی مسائل و محدودیت های خاص خود را دارد اما تدوین تاریخچه آموزش و پرورش رامسر با مشکل مضاعف یعنی فقدان اسناد و مدارک مواجه بود زیرا رامسر در سال ۱۳۵۸ دارای اداره آموزش و پرورش مستقل شد و قبل از آن زیر نظر اداره فرهنگ شهسوار (تنکابن) و بعد با نمایندگی اداره فرهنگ شهسوار فعالیت می نمود^۱. لذا اسناد و مدارک آن در اداره فرهنگ شهسوار بایگانی می شد که ظاهراً در آتش سوزی سال ۱۳۶۹ از میان رفت به عبارتی «دست ما کوتاه و خرما بر نخیل» لیکن همت به همراهی گروه کثیری از فرهنگ دوستان طی این طریق را آسان نمود هر چند کاستی های موجود در مجموعه انکارناپذیر است پس چشم انتظار به نقد و نظر خوانندگان اندیشمند دوخته و امید آن داریم که چاپ دوم مجموعه پر بارتر، غنی تر و خواندنی تر از این باشد که هست.

کمیته پژوهش و تحقیقات مدیریت آموزش و پرورش شهرستان رامسر آماده دریافت هر گونه انتقاد، پیشنهاد، سند، مدرک، عکس و... از همه بزرگواریانی است که مایلند با مشارکت در این امر فرهنگی اثری ماندگار از خود بر جای بگذارند.

کمیته پژوهش و تحقیقات مدیریت آموزش و

پرورش شهرستان رامسر

مریم خداپرست - زمستان ۱۳۸۳

سپاس

یاران! همراهان! زبان قاصر از قدردانی و همراهی خالصانه شماست،
دست مریزاد و اجرتان با ایزد منان!

یاران و همراهان تدوین تاریخچه آموزش و پرورش رامسر عبارتند از:

- حسن فرخ ریاست سابق اداره آموزش و پرورش و ریاست کمیته پژوهش و تحقیقات شهرستان رامسر (۱۳۸۰) که بذل تدوین تاریخچه را افشاندند.
- عیسی خاتمی معاونت آموزشی سابق و قائم مقام کمیته (۱۳۸۰) که با بازخوانی متن و نقد و نظر خویش و فراهم آوردن امکانات لازم از یاوران این راه بودند.
- اسماعیل گوهررستمی مدیریت اداره آموزش و پرورش رامسر رئیس کمیته پژوهش و تحقیقات که تلاش و پیگیری صمیمانه‌شان برای چاپ مجموعه موجب شد تا تلاش یاران و همراهان ثمر دهد و به بار بنشیند.
- رحیم عبادی رئیس سازمان ملی جوانان که با حمایت‌های همه جانبه‌شان فرصت تدوین و چاپ مجموعه را فراهم آوردند.
- محسن حاجی آقایی رئیس سازمان آموزش و پرورش، دکتر انوشیروان حاجیان رئیس پژوهشکده تعلیم و تربیت، علی رمضانپور و محمد مردانی کارشناس شورای تحقیقات سازمان آموزش و پرورش استان مازندران که با بذل عنایت و مساعدت فکری و مادی، ما را در تدوین این مجموعه یاری نمودند.

- امید پور عسگری کارشناس پژوهش و تحقیقات که بدون همراهی شان طی این مسیر، بسیار دشوار و چه بسا ناممکن بود. نظم، وقت شناسی، سعه صدر و هم چنین دلبستگی نامبرده نسبت به انجام این امر از آغاز تا پایان سختی امور را آسان می نمود.

- اعضای کمیته پژوهش و تحقیقات سال (۱۳۸۰):

عباس امیر شعبانی	عضو هیات علمی
حمید فهیمی	عضو هیات علمی

- اعضای کمیته پژوهش و تحقیقات سال (۱۳۸۳):

محمدصادق امین نیا	معاون آموزشی و قائم مقام کمیته
محمد صالح رضاخانی	معاون پشتیبانی و عضو کمیته
سیدصادق میرابوطالبی	عضو هیات علمی
محمدعلی مهرافشان	عضو هیات علمی
فریده شیرزاد	عضو هیات علمی
سید محمد رضا میرطالبیان	که مصاحبه با پیش کسوتان سادات شهر را برعهده داشتند.

- جلیل غدیری و لیلا شرفی که با دقت نظر فراوان و یرایش متن را برعهده داشتند.
- عباس فرهنگ که بازنویسی متن اسناد و مدارک مخدوش و ناخوانا و آماده سازی برای تایپ برعهده ایشان بود.
- مدیران و مدارس شهرستان رامسر که در تهیه اسناد و مدارک تلاش پیگیر داشتند: اسامی به ترتیب الفبا عبارتند از:

ابوالحسن آقا جان کردی دبیرستان امام خمینی، حسین آل اسماعیل دبستان شهید بحری، فخرالسادات ابوهاشمی دبستان شهید فضل کریمی، بانو جلدی دبستان هفده شهریور، عنایت ا. جنتی دبستان ناصر تاش، بهمن خلعتبری دبستان شهید محدث دیلمی، فاطمه رستار دبیرستان رضی کاظمی، حمید رضا شعبان بریشی دبستان شهید جابر احمد معظم، عفت عسگریان راهنمایی پروین اعتصامی، مرضیه فرهنگد راهنمایی بیهقی، ناهید کردرستمی دبستان شهید روحایی، خدیجه لاریجانی دبستان ابوذر، فرج ا. معموری راهنمایی شهید رستگاری، سید محمد معافی دبستان خواجه نصیر، سید حسین نژاد موسوی دبستان شهید بهشتی.

- فرهنگیان دانش‌آموختگان و فرهنگ دوستان شهرستان رامسر که با پاسخگویی به پرسشنامه، نشست در جلسات گفت‌و شنود، ارائه اسناد مدارک و ... نسل امروز و فردا را با نسل دیروز پیوند دادند:

علی اوسط احمدراجی، مصطفی باقر سلیمی، عباس پروانه، عزت پژوهنده، رمضان حسن مصفا، محمد علی حلیمی نژاد، هما خلعتبری لیماکی، حجت‌اله درجانی، عیسی ذاکری، حسن رحیمیان، مهدیه روحانی، مهرداد سروش، صغری سوره، حسن شریف سلیمی، مسعود شریفی، میرعباس شفیعی، محمود صبوری املشی، فاطمه عباس‌مدیری، علی طالش‌علیپور، دکتر معصومه عبدالعلیان، محمد اسماعیل عبدالله‌بیگی، محمد رضا علی‌محمدی، عباس عیسی‌زاده صارمی، اسدالله کاکویی، ساره کاکویی، فاطمه سلطان کاکوان، خدیجه شافعیان، محمود کمالی، یزدانقلی گلین‌مقدم، محمد لاریجانی، پروین مجیدی، سید فخرالدین میر باقری، سید ابوالقاسم میرهاشمی، اسماعیل میرحسینی، دکتر سید علی اکبر میرحسینی، دکتر سید علی اصغر میرحسینی، سیده زهرا نیک افتخاری.

- دانش آموزان رشته علوم انسانی مرکز پیش دانشگاهی حاج عباس اخضری (سال ۸۱-۱۳۸۰) که نقش موثری در جمع آوری مدارک و اسناد مجموعه داشتند:
- فهیمه کریم سرمدی، لیلا گلیج، زینب میرطالیان، مرضیه سادات میراحمدی
- مدیریت موسسه نشر کاوش شهناز کاکوان و همکاران به ویژه شهناز گزگینی که خالصانه و با دقت نظر امر تایپ، صفحه بندی، اسکن، جایگذاری اسناد و مدارک را برعهده داشتند.
- و همه یارانی که احتمالاً نامشان از قلم افتاده است، با پوزش از این قصور توفیق یکایک آنان را از خداوند منان خواستارم.